

PRZYKŁADOWA PEŁNA ODPOWIEDŹ

Sen o Polsce czy sąd nad Polską? Omów zagadnienie na podstawie *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

LEKTURA BAZOWA

Stanisław Wyspiański, *Wesele*

EPOKA

Młoda Polska

CZAS WYPOWIEDZI

ok. 4 min

OPRACOWANIE

nauczyciele Odrabiamy

ZESKANUJ TELEFONEM ALBO KLIKNIJ

Kursy maturalne

Pakiet 10 kursów do matury 2027 od Odrabiamy.pl.

Przećwicz to pytanie

Darmowy symulator matury ustnej. Ocena wg kryteriów CKE.

Posłuchaj

Darmowy kurs z opracowaniem pytań jawnych 2027.

JAK Z TEGO KORZYSTAĆ

To gotowa wypowiedź, taka jak na egzaminie. Etykiety na marginesie pokazują, z jakich kroków się składa. Nie ucz się jej na pamięć: zbuduj własną według tego samego planu, a potem sprawdź się w symulatorze (kod QR „Przećwicz to pytanie” wyżej).

TEZA

wstęp, który od razu mówi, co będziesz udowadniać

Wesele to najbardziej znane dzieło Stanisława Wyspiańskiego. Dramat nawiązuje do autentycznego wydarzenia, jakim było wesele Lucjana Rydla i Jadwigi Mikołajczykówny. Jednak dzieło nie tylko przedstawia zderzenie dwóch różnych światów: inteligencji i chłopstwa. Zawiera też pewną refleksję nad samym krajem, którą ubarwia obecność postaci fantastycznych czy symbolicznych. Sama zaś ocena Polski i jej mieszkańców jest przede wszystkim krytyczna - Wyspiański wskazuje na wady rodaków, utrudniające odzyskanie wolności.

Z LEKTURY

sceny i postacie z
lektury bazowej
omówione pod tezę

Naród w *Weselu* jest podzielony, nie ma w nim jednomyślności. Różnice te ujawniają się w rozmowach mieszczan z chłopami. Przedstawiciele inteligencji nie wiedzieli, jak naprawdę wygląda życie chłopstwa, ich wyobrażenia były uproszczone, a może nawet nieco romantyczne. Brakowało im przy tym determinacji, nie motywowali narodu do współpracy. Goście z miasta czuli się lepsi od chłopów. Widać to np. w rozmowie Dziennikarza z Czepcem. Ten pierwszy uważał, że chłopci nie powinni interesować się polityką, tylko skupić się na pracy w gospodarstwie. W ten sposób sugerował, że prości ludzie nie powinni mieszać się do spraw narodowych.

Z kolei chłopci mieli zapał do walki, byli ciekawi świata, ale potrzebowali przywództwa. Brakowało im konsekwencji w działaniu. Byli przywiązani do błahych ziemskich spraw - właśnie z tego powodu Jasiek zgubił złoty róg. Traci ten symbol walki, bo schyla się po czapkę z pawim piórem, namiastkę dobrobytu. Przez to przygotowanie zrywu niepodległościowego kończy się porażką.

Ale Wyspiański piętnuje nie tylko brak narodowego porozumienia. Myślę, że podobnie ocenia bierność rodaków. Bohaterowie byli skłonni do rozważań i dyskusji, jednak w decydującym momencie niechętnie przystępowali do czynu, bali się zmian. Świadczy o tym znacząca rozmowa Stańczyka i Dziennikarza. Ten pierwszy to symbol troski o ojczyznę, głębokiego namysłu nad jej losem, z kolei Dziennikarz reprezentuje polską inteligencję. Rozmowa postaci ujawnia słabość Dziennikarza i dręczące go wątpliwości. Mężczyzna wiedział, że inteligencja powinna poprowadzić naród do walki, jednak sam nie próbował obudzić świadomości rodaków, zagrzać ich do walki. Zamiast tego usypiał dusze i sumienia Polaków. Sprawiał, że pograżali się w apatii. Nie zamierzał też naprawić swoich błędów, a to z kolei krytykował Stańczyk.

KONTEKST

drugi tekst lub zjawisko,
zestawione z lekturą

Podobnie pesymistyczna wizja Polski ujawnia się także we wcześniejszym dziele, a mianowicie w *Potopie* Henryka Sienkiewicza. Autor opisuje nie tylko heroiczne i szlachetne czyny bohaterów, jak np. Wołodyjowskiego czy Skrzetuskiego. Wiele uwagi poświęca też wadom Polaków, takim jak bierność i kłótniwość. Naród w *Potopie* był podzielony. Magnateria uważała szwedzką inwazję nie za zagrożenie dla ojczyzny, ale za szansę na wzbogacenie się albo poszerzenie własnych wpływów. Tak było w przypadku Radziwiłłów. Ci bez wahania wypowiedzieli posłuszeństwo władcy, zależało im wyłącznie na prywatnych

korzyściach. Jeśli chodzi o szlachtę, ta różnie zareagowała na zagrożenie. Niektórzy chcieli układać się z nieprzyjacielem, inni - walczyć do samego końca. Ostatecznie jednak zwyciężyła siła narodowego ducha.

WNIOSEK

spięcie obu części i
odpowiedź na pytanie

Zarówno *Wesele*, jak i *Potop* mówią o trudnym położeniu Polski. Samych Polaków ukazują jako podzielonych, biernych i niezdolnych do dialogu. O ile jednak Sienkiewicz daje nadzieję na pokonanie narodowych słabości i wreszcie zwycięstwo, o tyle Wyspiański pozostaje w tej kwestii sceptyczny. Jego zdaniem Polacy będą tkwić w bezczynności, dopóki coś albo ktoś nie wyrwie ich z tego stanu.